

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē bālakāṇḍē

॥ triṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ triṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

viśvāmitrasya maharṣipadavīlābhah, mēnakayā tasya
tapōbhaṅgō brahmarṣipadaprāptayē tasya ghōraṁ tapaśca

pūrṇa varṣasahasrē tu
vratasnātaṁ mahāmuniṁ |
abhyagacchan surāḥ sarvē
tapaḥ phalacikīrṣavaḥ ॥ 1.63.1 ॥

abravīt sumahātējā
brahmā suruciraṁ vacaḥ |
ṛṣistvamasi bhadraṁ tē
svārjitaiḥ karmabhiḥ śubhaiḥ ॥ 1.63.2 ॥

tamēvamuktvā dēvēśa -
stridivaṁ punarabhyagāt |
viśvāmitrō mahātējā
bhūyastēpē mahat tapaḥ ॥ 1.63.3 ॥

tataḥ kālēna mahatā
mēnakā paramāpsarāḥ |

puṣkarēṣu naraśrēṣṭha
snātum samupacakramē || 1.63.4 ||

tām dadarśa mahātējā
mēnakām kuśikātmajāḥ |
rūpēṇāpratimām tatra
vidyutam jaladē yathā || 1.63.5 ||

kandarpadarpavaśagō
munistāmidamabravīt |
apsaraḥ svāgataṁ tē'stu
vasa cēha mamāśramē || 1.63.6 ||

anugrḥṇīṣva bhadraṁ tē
madanēna vimōhitam |
ityuktā sā varārōhā
tatra vāsamathākarōt || 1.63.7 ||

tapasō hi mahāvighnō
viśvāmitramupāgamat |
tasyām vasantyām varṣāṇi
pañca pañca ca rāghava || 1.63.8 ||

viśvāmitrāśramē saumyē
sukhēna vyaticakramuḥ |
atha kālē gatē tasmin
viśvāmitrō mahāmuniḥ || 1.63.9 ||

savrīḍa iva saṁvṛtta -
ścintāśōkaparāyaṇaḥ |

buddhirmunēḥ samutpannā
sāmarṣā raghunandana || 1.63.10 ||

sarvaṃ surāṇāṃ karmaitat
tapō'paharaṇaṃ mahat |
ahōrātrāpadēśēna
gatāḥ saṃvatsarā daśa || 1.63.11 ||

kāmamōhābhibhūtasya
vigñō'yaṃ pratyupasthitaḥ |
sa niḥśvasan munivaraḥ
paścāttāpēna duḥkhitaḥ || 1.63.12 ||

bhītāmapsarasam drṣṭvā
vēpantīm prāñjaliṃ sthitām |
mēnakām madhurairvākyai -
rviṣṛjya kuśikātmajaḥ || 1.63.13 ||

uttaram parvataṃ rāma
viśvāmitrō jagāma ha |
sa kṛtvā naiṣṭhikīm buddhiṃ
jētukāmō mahāyaśāḥ || 1.63.14 ||

kauśikītīramāsādya
tapastēpē durāsadam |
tasya varṣasahasrāṇi
ghōraṃ tapa upāsataḥ || 1.63.15 ||

uttarē parvatē rāma
dēvatānāmbhūd bhayam |

āmantrayan samāgamyā

sarvē sarṣigaṇāḥ surāḥ || 1.63.16 ||

maharṣiśabdaṃ labhatām

sādhvayaṃ kuśikātmajaḥ |

dēvatānām vacaḥ śrutvā

sarvalōkapitāmahaḥ || 1.63.17 ||

abravīnmadhuraṃ vākyam

viśvāmitraṃ tapōdhanam |

maharṣē svāgataṃ vatsa

tapasōgrēṇa tōṣitaḥ || 1.63.18 ||

mahattvamṛṣimukhyatvaṃ

dadāmi tava kauśika |

brahmaṇastu vacaḥ śrutvā

viśvāmitrastapōdhanah || 1.63.19 ||

prāñjaliḥ praṇatō bhūtvā

pratyuvāca pitāmaham |

brahmarṣiśabdamatulaṃ

svārjitaiḥ karmabhiḥ śubhaiḥ || 1.63.20 ||

yadi mē bhagavannāha

tatō'haṃ vijitēndriyaḥ |

tamuvāca tatō brahmā

na tāvat tvaṃ jitēndriyaḥ || 1.63.21 ||

yatasva muniśārdūla

ityuktvā tridivaṃ gataḥ |

viprasthitēṣu dēvēṣu

viśvāmitrō mahāmuniḥ || 1.63.22 ||

ūrdhvaabāhurnirālbombō

vāyubhakṣastapaścaran |

gharmē pañcatapā bhūtvā

varṣāsvākāśasaṃśrayaḥ || 1.63.23 ||

śiśirē salilēśāyī

rātryahāni tapōdhanah |

ēvaṃ varṣasahasraṃ hi

tapō ghōramupāgamat || 1.63.24 ||

tasmin santapyamānē tu

viśvāmitrē mahāmunau |

santāpaḥ sumahānāsīt

surāṇāṃ vāsavasya ca || 1.63.25 ||

rambhāmapsarasaṃ śakraḥ

sarvaiḥ saha marudgaṇaiḥ |

uvācātmahitaṃ vākya -

mahitaṃ kauśikasya ca || 1.63.26 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē

bālakāṇḍē triṣaṣṭitamah sargaḥ ||